

FALLBESKRIVNINGAR

- SVÅRIGHETER FÖR ASYLSÖKANDE ATT ÖPPNA BANKKONTO TROTS AT-UND

Berättelse 1:

I fem månader har en afghansk kille som är i asylprocess och som har LMA med AT-UND, s.k. undantag från arbetstillstånd, försökt öppna ett bankkonto. Han har fått nej från Handelsbanken och Nordea i Haninge samt SEB i Farsta centrum. Han har vid ansökan om att öppna bankkonto kunnat visa arbetsavtal, lönespecifikation, samordningsnummer och A-skattsedel samt en av Migrationsverket vidimerad tazkira (afghanskt id-intyg). Därtill har han visat upp ett brev från sin arbetsgivare och ett från föreningen Haninge frivilliga familjehem som intygar att han är en skötsam person. Det bästa bemötandet fick han (med mig som sällskap) hos SEB, som även är hans arbetsgivares bank. Trots det blev det ett nej två veckor senare med motiveringen att bankkommittén kräver ett pass. Den första banken som sa nej, Handelsbanken, har vi reklamerat till Allmänna reklamationsnämnden men väntar ännu på svar. Vi har även påpekat till bankerna att Finansdepartementet redan år 2016 gett ett direktiv till banker i Sverige att det ska gå att öppna bankkonto med LMA och AT-UND. Detta struntar de i. Jag har mailat till Finansdepartementet två gånger om detta, men kommer inte längre än till registratören som säger att de inte kan uttala sig i enskilda fall.

Camilla Roos, Haninge

Berättelse 2:

Jag har kämpat för att hjälpa en afghansk kille att få ut sin lön från Ikea i Borlänge. Han har arbetskontrakt, LMA och AT-UND samt en vidimerad kopia på sin tazkira från Migrationsverket. Dessa lämnades in till Skatteverket för att ansöka om samordningsnummer, med svaret att de har en handläggningstid på 8–16 veckor. Vi har varit till flera banker i Falun. Länsförsäkringar kallade LMA-kortet för en "papperslapp med ringa värde". Handelsbanken hänvisade till systemet PRADO (system för register över äkta ID-handlingar). Swedbank, Sparbanken, ICA-banken – alla kräver samordningsnummer och övriga dokument. Moment 22 eftersom han har börjat arbeta och Ikea efterfrågar bankkonto så att de kan betala ut lön. Skatteverket godkände inte hans första ansökan, men enligt dem ska det vara okej nu då han söker med ett arbetskontrakt. Jag har all information om rutinen mellan Migrationsverket och Bankföreningen - den utskriften har jag visat för bankerna, ingen reaktion!

Christina Mäcs Romander, Svärdsjö

Berättelse 3:

Jag har varit tvungen att ha två killars löner på mitt konto, så att de skulle kunna arbeta och kunna försörja sig. Båda hade AT-UND från Migrationsverket. Den ena killen hade ingen egen tazkira utan fick AT-UND på sin pappas tazkira. Man kan säga att han hade tur som fick AT-UND då det har varit mycket avgörande för hans integration och hälsa att han kunnat arbeta i

alla dessa år. Den andre killen hade tazkira, men fick ändå inget bankkonto. Det rörde sig om Swedbank i Henån och Lysekil, och SEB i Lysekil. När vi äntligen fick ut lönen från Lysekils hemtjänst via bankcheck på Nordea fick jag åka med 3 mil till Uddevalla för att han skulle kunna lösa ut sin check varje månad.

Maria Bodestig, Lysekil

Berättelse 4:

Jag håller precis på och försöker hjälpa en person att få öppna bankkonto. Vi har varit i kontakt med Swedbank och Länsförsäkringar i Göteborg, men fått nej från båda. Vi har nu varit i kontakt med SEB i Göteborg, och de skulle återkomma inom kort med besked huruvida det går eller ej. Vi har haft med LMA-kort, AT-UND, arbetsavtal med mera, men inget har hjälpt. De har efterfrågat pass eller svenskt personnummer. Just den här personen har dock ingen tazkira.

Carro Nilsson, Göteborg

Berättelse 5:

Jag har försökt hjälpa en person att öppna bankkonto, men inte lyckats trots ihärdiga försök. Det var för några år sedan och gällde Swedbank i Gävle. Vi besökte kontoret upprepade gånger. Personen det gällde hade anställning och hade även varit till banken med sin arbetsgivare vid flera tillfällen. Det var alltid något som var fel eller fattades. Vi blev skickade två gånger till Skatteverket. Hans adress stod i fel ruta, så banken inte kunde se den. De fick se hans pass, hans anställningsbevis; allt de begärde, men varje gång fick vi ett nytt svar. Jag ringde till Swedbank centralt, som sa hur det skulle gå till för att gå igenom. Men icke. Personen fick sen avslag och blev papperslös, så där tog kampen mot Swedbank slut. Vi lade ner otroligt många besök/timmar på detta.

Sandra Söderqvist, Gävle

Berättelse 6:

Personen har samordningsnummer, LMA och AT-UND samt jobb. Handelsbanken sade nej med motiveringen att pass saknas. Tazkira finns. Efter det kontaktade jag kontorschefen och hade möte. Pass ett krav, de ville inte resonera överhuvudtaget. Jag försökte argumentera att asylsökande ska försörja sig efter förmåga. Motargument var att då får lagstiftaren ordna med det. (Jag kände inte till Bolunds utredning från 2016). Den asylsökandes arbetsgivare har hört med sin bank, Swedbank, som säger nej - pass ett måste. Vår vän far illa av att få nej, därför har vi inte försökt mer utan använder konton och kort i mitt namn. Jag har i november 2021 mailat till Per Bolund för att höra hur hans utredning efterlevs i dagsläget. Inget svar.

Marianne Lundqvist, Luleå

Berättelse 7:

Den här erfarenheten har vi: Swedbank hade sagt ja om arbetsgivaren också haft Swedbank. Inget pass, inget ID finns. Bara LMA-kort med AT-UND och ett papper från afghanska ambassaden, där det står uppgifter om killens födelseort och datum samt att inga pass utfärdas längre. Ambassadens stämpel och underskrift finns på intyget. Det var sista dagen afghanska ambassaden höll öppet i höstas 2021.

Kerstin Öhrner, Södertälje

Berättelse 8:

Ungdom i asylprocess som jobbar på kommunens äldreboende får sin lön med en utbetalningsavi. När han går med den till banken säger banken att de inte ger kontanter till honom utan att han måste ha bankkonto. Detta är Swedbank. När han ber banken om att få öppna ett bankkonto säger banken nej då han saknas pass. Han har samordningsnummer, LMA-kort, och tazkira. Det räcker inte. Affärer som Coop, ICA och Hemköp tar heller inte heller emot en utbetalningsavi för att det är ett för högt belopp.

Elin Gauffin, Göteborg

Berättelse 9:

När samordningsnummer anlänt och meddelats arbetsgivare så återstår ju att öppna ett bankkonto dit lönen skall sättas in. Det måste väl vara det minsta problemet, tänkte jag. Men NEJ bankerna satte stopp för allt. Fick absolut inte öppna ett konto till grabben dit hans lön kunde gå. Inte ens ett ungdomskonto där jag som vårdnadshavare står ansvarig. Snacka om moment 22. Vännen vill inget hellre än att arbeta. Vad ska han göra? Vad ska de som får AT-UND men inget bankkonto göra? Kan det lösas genom lagändring?

Anitha Naes, Hudiksvall

Berättelse 10:

Det finns HUR många exempel som helst av detta! Bankerna har fått knas! De påstår att de är rädda för smutsiga pengar och hänvisar till EU. Vi svarar att EU sagt att det är ett måste att ge "enkla konton". Men det är en VÄGG hos alla banker. Den enskilde bankmannen är oftast helt okunnig om detta. Oavsett pass eller inte pass. Vi har varit i kontakt med Konsumenternas för att få hjälp och stöd. De säger: Gör ett försök, men bankerna har sin privata rätt. Vi säger: Skaffa ett konto hos en kompis, arbetsgivaren vill enbart veta konto. Om du säger det till en bank är det katastrof. Om du säger det till Konsumenternas så avråder de. Jag hittar ingenstans att det ska vara olagligt. Jag tycker det är olagligt att inte ge "enkla konton" till folk som har jobb. Senast det gick vägen var med SEB. En hade pass, en hade inte. Från olika länder. Lönen betalades ut till Nordea, som då måste föra över till SEB. Vilket krångel. Hur Nordea är går inte att säga i ordnade miljöer. En del banker lovar återkomma, men återkommer inte, de ser till att de inte går att få svar. Det är samma med alla banker, till slut orkar man inte. En

arbetsgivare betalar den vita lönen i kontanter. HUR kommer bankerna att göra när en massa ukrainare vill ha "enkla konton"? Passet ÄR inte avgörande, det säger varenda bank, det är penningtvättsrisken som är avgörande. Någon med status måste ta upp frågan. Banken kan öppna ett enkelt konto, enbart för insättningar och uttag. EU har beslutat att sådana här enkla konton ska gå att öppna med tillräcklig ID-handling. Alla har inte pass, men har Migrationsverket gett AT-UND, och Skatteverket gett samordningsnummer, så kan banken öppna ett enkelt konto enligt bankföreningen.

Lotta Meurling, Sundsvall

Sammanställt i april 2022 av Camilla Roos

Tel. 070-373 10 30, haningefrivilligafamiljehem@gmail.com